

ROCZNIK

RYMANOWA ZDROJU

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ RYMANOWA ZDROJU

2000
TOM V

FOT-ART'94

Kolegium Redakcyjne:

Redaktor naczelny: Stefan Stempin
Członkowie: Anna Węglorz-Stempin
Wojciech Krukar
Krzysztof Smerecki

Przekład angielski: Maria Lisiewicz

Adres redakcji: 38-521 Rymanów Zdrój, ul. Zdrojowa 41

Projekt okładki: Jerzy Wygoda, Ryszard Trawiński

Na okładce: RYMANÓW ZDRÓJ – Willa „Pod Matką Boską”
(reprodukcja pocztówki ze zbioru Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju)

Strona tytułowa: RYMANÓW ZDRÓJ – Willa „Pod Opatrznością”
(reprodukcja pocztówki ze zbioru Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju)

Opracowanie graficzne: Jerzy Wygoda, Ryszard Trawiński

Redakcja techniczna: Jerzy Wygoda

CIP - Biblioteka Narodowa

Rocznik Rymanowa Zdroju / [red. nac. Stefan
Stempin]; Stowarzyszenie Przyjaciół Rymanowa
Zdroju. T. 5. – Rzeszów: "Fot-Art'94", 2000

ISBN 83-86131-18-7

Nakładem: Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju

Wydawca: © Copyright by **FOT-ART'94** - Rzeszów 2000
35-005 Rzeszów, ul. Fredry 7/24, tel. (0-17) 85 351 40

Skład, łamanie: TECHNODRUK s.c., e-mail: technoartus@rz.home.pl
Druk i oprawa: Poligrafia Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie
Nakład: 1000 + 20 egz.

Spis treści

<i>Od Redakcji</i>	5
Dr. Eugeniusz Wajgiel Rymanów Zdrój 1876–1906 (reprint)	7
<i>Zygmunt Pelczar</i> Jak dawniej w Rymanowie Zdroju bywało	43
<i>Anna Węglorz-Stempin</i> Spacer po lesie	47
<i>Franciszek Bolanowski.</i> Posada Górna – przyczynek do dziejów miejscowości	51
<i>Barbara Kędzierska</i> Moje wspomnienia z Rymanowa Zdroju	56
<i>Czesław Nowak</i> Jan Zawrzycki (1903-1976) ksiądz rzymsko-katolicki, kapitan WP, Żołnierz AK, działacz Zrzeszenia WiN	57
Kalendarium ważniejszych wydarzeń w Rymanowie Zdroju w roku 1999	60
Konkurs	62
Streszczenia w języku angielskim	63

Spis ilustracji

Willa „Pod Krakusem“	6
----------------------------	---

Ilustracje pochodzące z książki Dr. Wajgiela Rymanów Zdrój 1876–1906

Widok Rymanowa w przełomu wieków	8
Kamieniołom	12
Pawilon nad Źródłami	15
Źródła	17
Dom Zarządcy	29
Dworzec Gościnny (z planem budynku)	37
Willa „Leliwa“ (z planem budynku)	37
Willa „Świtezianka“ (z planem budynku)	38
Willa „Kościeszko“ (z planem budynku)	38
Willa „Opatrzność“ (z planem budynku)	39
Willa „Pogoń“ (z planem budynku)	39
Willa „Góral“ (z planem budynku)	40
Willa „Zacisze“ (z planem budynku)	40
Dom „Zielony“ (z planem budynku)	41
Willa „Lutnia“ (z planem budynku)	41
Widok Rymanowa Zdroju od strony północnej. Fot. Stefan Stempin	9
Widok Rymanowa od strony północnej. Fot. Stefan Stempin	10
Jeden z budynków dawnej „Kolonii Lwowskiej“ (z końca XIX w.), obecnie szkoła Domu Wczasów Dziecięcych. Fot. Jerzy Wygoda	27
Sanatorium „Krystyna“ (lata 20. XX w.). Fot. Jerzy Wygoda	21
Nie istniejąca willa „Pod Gwiazdą“ (ze zbiorów Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju)	42
Willa „Krakus“ (koniec XIX w.). Fot. Jerzy Wygoda	45
Lasy wokół Rymanowa (1). Fot. Anna Węglorz-Stempin	47
Lasy wokół Rymanowa (2). Fot. Anna Węglorz-Stempin	48
Lasy wokół Rymanowa (3). Fot. Anna Węglorz-Stempin	49
Lasy wokół Rymanowa (4). Fot. Anna Węglorz-Stempin	50
Święto pracy organizowane przez Jana hr. Potockiego.	52
Ks. Wachnianin w otoczeniu wiernych przed cerkwią w Wołuszowej	55
Sierpień 1939 r. Babcia (dziewczynka z psem)	55
wraz z siostrą i kuzynem na wakacjach w Desznie	55
Mateusz (w środku) z ciotecznym rodzeństwem na grobie swojego prapradziadka	56
Rymanów. Widok na kościół i plebanię	58

Na okładce: RYMANÓW ZDRÓJ – Willa „Pod Matką Boską“
(reprodukcja pocztówki ze zbioru Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju)

Na stronie tytułowej: RYMANÓW ZDRÓJ – Willa „Pod Opatrznością“
(reprodukcja pocztówki ze zbioru Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju)

Od Redakcji

Szanowni czytelnicy, tak się szczęśliwie składa, iż w roku 2000 obchodzimy mały jubileusz. Wydajemy piąty tom Rocznika Rymanowa Zdroju. Jest to o tyle znamienne, iż w ostatnim okresie nastąpiły ogromne przemiany zarówno w strukturach administracji kraju, jak i w strukturze organizacyjnej uzdrowiska. Czy na lepsze, ocenić będzie można dopiero z perspektywy czasu. Na pewno zmiany w uzdrowisku zostały wymuszone zmianami w całej Polsce. Tak się składa, iż mamy doskonale udokumentowany okres początków funkcjonowania uzdrowiska i przypadający na ten czas nie mniej burzliwy okres tworzenia się zrębów odradzającego się państwa polskiego. Jak wtedy funkcjonowało uzdrowisko, jakie były problemy i co zdołano dokonać, opowie nam wierny przedruk książki dr. Wajgiela, lekarza uzdrowiskowego. Dr Wajgiel opisał w niej pierwsze 30 lat istnienia uzdrowiska. Zrobił to w sposób tak bardzo drobiazgowy, że uważnemu czytelnikowi rysuje się żywy obraz tamtych czasów. A czasy to były nie mniej trudne i bardzo nieprzyjemne dla polskich przedsięwzięć gospodarczych. Polska była pod zaborami. Administracja i władza spoczywała w rękach Austriaków, a jednak udało się stworzyć od podstaw uzdrowisko Rymanów. I to jakie uzdrowisko! Na owe czasy, bez żadnych kompleksów, można powiedzieć – uzdrowisko na skalę europejską. W 1872 roku doprowadzono linię kolejową do Wróblika Szlacheckiego i dalej w stronę Sanoka. Dzięki tej inwestycji otworzyła się możliwość komunikacji z całą Europą. Faktem jest, że do samego Rymanowa Zdroju gości dowożono tzw. fiakrami, tj. wozami z zaprzęgiem konnym (na owe czasy był to odpowiednik współczesnych taksówek), stąd też komunikacja i to bardzo sprawna istniała, a każdy z gości chcących dotrzeć do Rymanowa Zdroju miał taką możliwość. Proszę zwrócić uwagę na piękno wybudowanych w tym okresie budynków zdrojowych, niektóre zachowały się do dzisiaj, że wspomnę budynek „Maria”, dawniej funkcjonujący pod nazwą pensjonat „Pod Matką Boską”. Jest to budynek, którego projekt wygrał konkurs na najpiękniejszy pensjonat w Galicji. Nagrodzony projekt zrealizowano wiernie, w przeciwieństwie do wielu obecnych przedsięwzięć architektonicznych. Można by przytaczać jeszcze szereg bezprecedensowych dokonań ówczesnych właścicieli uzdrowiska, jednak zostawiam to Państwu do samodzielnych przemyśleń, a czytając wspomnienia doktora Wajgiela wypada nabrać pokory i chylić czoła dla idei stworzenia uzdrowiska i tak sprawnego wprowadzenia jej w życie. Oprócz przedruku książki Wajgiela, w Roczniku zamieszczono inne artykuły przybliżające historię najbliższych okolic Rymanowa Zdroju, jak również wprowadzające w piękno okolicznej przyrody.

Na koniec chciałbym jeszcze podziękować wszystkim sponsorom, dzięki życzliwości których mógł ukazać się Rocznik. Niestety czasy są coraz mniej obfitujące w ludzi wspierających tego typu przedsięwzięcia, więc tym bardziej należy się ukłon w kierunku tych, którzy zdecydowali się wesprzeć nas finansowo.

Zapraszam do lektury V tomu Rocznika Rymanowa Zdroju.

Redaktor Naczelny

